

Kooperatif üyeliğinden ayrılanların ortaklık haklarının kooperatif tarafından satın alınması halinde ortak dışı işlem yapılmayacağı ve ortaklık haklarına ilişkin ödenen tutarların vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.16.16.01-KV-10-21-30
Tarih	01.06.2010

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ GELİR GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.16.16.01-KV-10-21-30 01/06/2010

Konu : Kooperatiflerin vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formu incelenmiş olup; Kooperatifinizce, henüz inşaat çalışmalarına başlanılmamış olması nedeniyle, aidatların bankalarda değerlendirilmek suretiyle faiz geliri elde edildiği ve bu gelirler üzerinden bankalarca gelir vergisi tevkifatı yapıldığı, istifa ederek ayrılan üyelere, ana sözleşmenin 15 inci maddesindeki "devir dışında bir nedenle ortaklığı sona erenlerin sermaye ve diğer alacaklarının o yılın bilançosuna göre hesaplanarak bilanço tarihinden itibaren bir ay içinde geri verilir." hükme istinaden bilançonun aktifı üzerinden ödeme yapılması halinde, hissesine düşen birikmiş sermaye tutarı ile iade edilen tutar arasındaki fark üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapıp yapılmayacağı ile söz

konusu tutarın ortak tarafından gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilip edilmeyeceği hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüyle kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olmakla beraber aynı kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde, tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklar ile iş görülmesine (Yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir iş yeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz.) ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler ile bu kayıt ve şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

1163 sayılı Kooperatif Kanununun 1 inci maddesinde, Kooperatiflerin değişir ortaklı vedeğişir sermayeli teşekküller olduğu, aynı Kanunun 17 inci maddesinde de, Kooperatiften çıkan veya çıkarılan ortakların kendilerinin yahut mirasçılarının kooperatif varlığı üzerinde haklarının olup olmadığı ve bu hakların nelerden ibaret bulunduğu hususlarının ana sözleşmede gösterileceği; bu hakların, yedek akçeler hariç olmak üzere, ortağın ayrıldığı yıl bilançosuna göre hesaplanacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, üyelikten ayrılmak isteyen ortakların hisselerinin yedek akçeler hariç olmak üzere, ortağın ayrıldığı yıl bilançosuna göre hesaplanan değeri üzerinden kooperatif tarafından satın alınması 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde belirtilen muafiyet şartlarının ihlali anlamına gelmeyecektir.

Öte yandan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (4) bendinde; ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların değer artış kazancı olduğu hükme bağlanmış ve bir takvim yılında elde edilen değer artış kazancının (01.01.2010 tarihinden itibaren) 7.700 TL'lık kısmı gelir vergisinden müstesna tutulmuştur. Dolayısıyla, hissesini kooperatifinize devreden gerçek kişi ortaklarınızca elde edilen değer artış kazancının istisna tutarını aşması halinde, aşan kısmının yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, ödeme sırasında kooperatifiniz tarafından herhangi bir tevkifat yapılması söz konusu değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Grup Müdürü

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026